

Tisková zpráva, 15. května 2023

*Nová studie výzkumného think-tanku **IDEA** při Národohospodářském ústavu Akademie věd ČR „**Jsou dotace na podnikatelský VaV účinné? Závěry z regresní diskontinuity v ALFA programu TA ČR**“ zkoumá dopady vládních dotací podnikového výzkumu a experimentálního vývoje (VaV). Dokázal dotační program ALFA poskytovaný Technologickou agenturou České republiky (TA ČR) stimulovat výdaje a výsledky VaV a podpořit ekonomický rozvoj?*

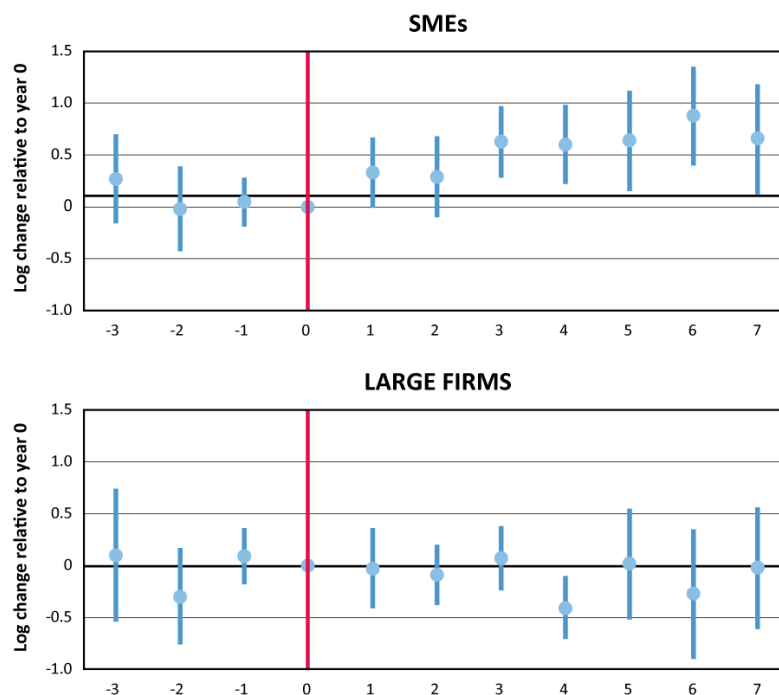
Hlavním cílem vládních dotací podnikového a experimentálního vývoje (VaV) je podpořit rozvoj ekonomiky, neboť bez nich by rozsah soukromého financování těchto aktivit byl nižší, než je žádoucí. Nabízí se však otázka, zda jsou státní dotace v tomto ohledu účinné a jestli se daří dosahovat vytyčených cílů.

Právě na tuto otázku se snaží studie odpovědět. Pomocí metody regresní diskontinuity analyzuje kauzální vliv dotací programu ALFA TA ČR na dodatečné výdaje na VaV, výsledky VaV v podobě patentů a ekonomické dopady v malých, středních i velkých firmách. Program ALFA byl jeden z největších dotačních programů VaV v letech 2011–2018 v celkovém objemu zhruba 9,3 mld. Kč.

Podle zjištění studie dotace ALFA sice stimulovaly výdaje na VaV v malých a středních podnicích (MSP), nikoli však ve velkých firmách.

„Účinky dotací v sektoru MSP jsou silně pozitivní pro výdaje na VaV financované z veřejných i soukromých zdrojů, a to během dotovaného projektu i po jeho skončení. To obecně poukazuje na dlouhodobý stimulační efekt,“ vysvětluje spoluautor studie Martin Srholec. *„Nicméně v sektoru velkých firem vedly dotace pouze ke změně struktury výdajů na VaV během dotovaného projektu a po jeho skončení tyto změny téměř vymizely,“* doplňuje Srholec.

Figure 2: RD estimates for total R&D expenditure by year (logs)

Další analýza výsledků výzkumu a vývoje a ekonomické výkonnosti firem ukázala, že na vytváření patentů, zaměstnanost, tržby ani produktivitu práce podporovaných firem dotace významnější dopad neměly. Platí to pro všechny firmy bez ohledu na jejich velikost či období během nebo po skončení projektu.

V této souvislosti stojí za pozornost, že přední programy podpory VaV jsou v zahraničí cíleny nejen na malé, ale také na mladé inovativní firmy. České protějšky těchto programů naopak spíše podporují firmy, které jsou již poměrně dlouho zavedené. Jelikož malé a mladé firmy zpravidla potřebují finanční podporu nejvíce, stojí za zvážení, zda v Česku zacílení podpor nepřesměrovat právě tímto směrem.

Je velmi obtížné empiricky zjišťovat, jestli měly dotace z podobných programů zamýšlený vliv na zvýšení výkonnosti firem a konkurenceschopnost ekonomiky. Převážně se totiž jedná o programy s obecným zaměřením, které podporu drobí v malých částkách mezi relativně velký počet firem, a tudíž jsou tyto jejich dopady prakticky neměřitelné. I tuto skutečnost by měly brát vlády a poskytovatelé dotací v potaz při rozhodování o financování těchto programů.

Celý text studie k dispozici [zde](#).

Kontakt na autory studie:

Martin Srholec, martin.srholec@cerge-ei.cz

Matěj Bajgar, matej.bajgar@cerge-ei.cz

Administrativní kontakt (IDEA při CERGE-EI):

Eva Peňázová, eva.penazova@cerge-ei.cz, +420 - 602 698 440

Kontakt pro média (PR, CERGE-EI):

Nad'a Hlaváčková, nada.hlavackova@cerge-ei.cz, +420 - 777 010 501

IDEA při CERGE-EI, Politických vězňů 7, Praha 1, idea@cerge-ei.cz

Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA) při Národohospodářském ústavu AV ČR, v. v. i. je nezávislý akademický think-tank zaměřující se na analýzy, vyhodnocování a vlastní návrhy veřejných politik. Doporučení IDEA vychází z analýz založených na faktech, datech, jejich nestranné interpretaci a moderní ekonomické teorii. IDEA je projektem Národohospodářského ústavu Akademie věd České republiky, který spolu s Centrem pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy (CERGE) tvoří společné akademické pracoviště CERGE-EI.

**Akademie věd
České republiky**